

Kilka słów o bioregionalizmie

Trudno w sposób klarowny zdefiniować, co się kryje pod pojęciami bioregion i bioregionalizm. Bioregion jest terminem określającym jakiś konkretny teren pozbawiony ściśle określonych „granic”. Może go jednak wyróżniać wiele naturalnych cech, takich jak: flora, fauna, gleba, klimat, budowa geologiczna; ukształtowanie terenu. W każdym bioregionie człowiek i jego kultura są naturalnym składnikiem środowiska.

Granice polityczne i inne sztuczne podziały nie mają wielkiego znaczenia w określeniu obszaru jakiegoś konkretnego bioregionu. Można powiedzieć, że cały świat jest pokryty wielką, bardzo zróżnicowaną mozaiką bioregionów. Każdy jest inny, specyficzny, co nie znaczy, że one nawzajem nie wpływają na siebie w żaden sposób.

Terminu „bioregion” po raz pierwszy użył kanadyjski poeta Allan Van Newkirk w roku 1973, ale idee i wartości ruchów bioregionalnych są dużo starsze. Początkowo słowo to nie było poprawnie rozumiane. Powodem był fakt, iż pierwsze ruchy bioregionalne miały swoje korzenie w środowisku alternatywnym i hipisowskim - termin ten był ściśle utożsamiany z ich stylem życia.

Do rozumienia bioregionu w sensie geograficznym Peter Berg i Raymond Dasmann dodali pojęcie „teren świadomości” jako jeden z elementów go opisujących. „Teren świadomości” to współistnienie człowieka z przyrodą i tradycją oraz jego uczucia względem określonego obszaru, na którym mieszka. Utożsamienie się ze swoim terenem, wzbogacanie życia oparte na wartościach nie konsumpcyjnych, to główne przesłanie życia w zgodzie ze swoim bioregionem. Bardzo istotnym czynnikiem jest również życie w taki sposób, aby jak najmniej eksploatować i ingerować w przyrodę.

Kolejnym bardzo ważnym aspektem bioregionalizmu jest zachowanie wartości miejsca. Mówiąc słowami Stephanie Mills, „bioregionalizm promuje nowy styl życia: prostszy, wolniejszy i bardziej odpowiedzialny, poświęcony miejscu, w którym się mieszka. To odczuwanie całego świata, przyrody i człowieka, jako jednej rodziny”. Wszystko co nas otacza powinno być objęte ochroną. Każda góra, rzeka, kamień, zwierzę i las musi korzystać z opieki, uwagi mieszkającego niedaleko od nich człowieka.

Sedno bioregionalizmu polega na życiu w zgodzie z otaczającą przyrodą. Aberley twierdzi, że bioregion ma przyczyniać się do ciągłości ludzkiego życia i ziemi w harmonii. Dodaje też, że mieszkaniec bioregionu ma promować zasady ekologii i szanować je tworząc takie technologie, które by pozwoliły na utrzymanie równowagi w środowisku naturalnym.

Sam w sobie bioregionalizm nie jest religią, jednak temat uduchowienia jest w nim bardzo ważny. Tworzy to niestety wiele kontrowersji, bowiem jego aspekt duchowy niektórzy odbierają jako filozofię New Age, z którą bioregionalizm nie ma nic wspólnego.

Bioregionalizm, podobnie jak i ekologia głęboka, definiują człowieka jako część przyrody i są w silnej opozycji do konsumeryzmu. Choć podobieństwa między tymi pojęciami są bardzo bliskie, to bioregionalizm przejawia się w praktyce, a EG jest zarazem filozofią, jak i ruchem społecznym.

Jacek Zachara